

2941 ²⁸/₁ 16: 1. Beh. af F. t. L. om Udlaan af Stats-Laanefonden til Udstykning af Landejendomme. 2942

at udtale min Beklagelse over, at Rigsdagen og Administrationen skal have Raad af den Slags Institutioner. Jeg har den Tillid til den nuværende Kultusminister, at han ikke vil lade sig paavirke af det Hensyn, som maaske en eller anden kunde mene, at man skylder disse gode konservative Folk. Men der kan komme den Dag, da denne Regering ikke er længere, og saa sidder Præstegaardskommissionerne der alligevel. Paa samme Maade som den nuværende Regering følte sig forpligtet til at overtage den kongelige Anordning fra sin Forgænger, vil maaske den næste Regering føle sig forpligtet til at tage Hensyn til de Indstillinger, som disse Godsforvaltere og Proprietærer vil gøre til Ministeriet. Og jeg forstaar nu meget bedre, hvorledes det gik til, at man i Fensmark Sogn i Sydsjælland kunde bortselge Præstegaardsjorden, uden at der blev givet den store Arbejderbefolkning dernede nogen som helst Adgang til at udnytte dette Salg paa en for den og ogsaa for Samfundet fornøffigere og bedre Maade. Jeg vil da henstille til den højtærede Kultusminister at tage under Overvejelse, hvis disse 7 Navne er en Arv fra Hr. Appels Tid, om han ikke kunde finde Anledning til at faa nogle af disse Folk afløst og det, vel at mærke, med Folk fra det praktiske Landbrug, Folk, der selv tager Del i Landbrugets Arbejde. Det er, som sagt, ejendommeligt at se en hel Række Proprietærer, i dette Tilfælde 5, og 1 Forpagter og 1 Godsforvalter paa en vis Maade være de eneste, hvem man kan betro denne Sag. (*Marott*: Det er gammelt Skrammel fra et tidligere Ministerium!) Det ærede Medlem fra Odense afbryder mig og siger, at det er gammelt Skrammel fra en tidligere Administration. Men selv om det nuværende Ministerium ikke er et Udrensningministerium, saa kunde det dog vel nok lejlighedsvis kaste noget af det gamle Skrammel bort og skaffe os noget nyt og bedre Inventar i Stedet — for at blive i Billedet. I hvert Fald har jeg ikke kunnet se med Tilfredshed paa den Maade, hvorpaa Bortsalget af Præstegaardsjorder hidtil har fundet Sted, og jeg vil henstille til det kommende Udvalg ogsaa at tage det Spørgsmaal op til Behandling. Principielt ønsker vi over-

hovedet ikke Bortsalg til privat Eje, subsidiært maa vi i hvert Fald kræve, at der ved Salg i videst mulig Grad finder Udstykning Sted. Det er i nøjeste Overensstemmelse baade med det radikale Partis og mit Partis Standpunkt. Men selv om det nu er saa som saa med den af mig omtalte Kommission — jeg nævner udtrykkelig, at den kongelige Anordning er indstillet af Kultusminister Appel —, vil jeg dog, da denne Sag virkelig er af Vigtighed, henstille til den nuværende Kultusminister at overveje, om vi ikke kunde faa lidt mere praktiske Folk og Folk, der saa med lidt mere Velvillie paa det radikale og mit Partis Standpunkt i Jordspørgsmaalet, ind i disse Kommissioner.

Jeg skal i øvrigt ligesom den ærede foregaaende Taler anbefale Lovforslaget til hurtig og velvillig Behandling, idet jeg venter, at forskellige af de Spørgsmaal, jeg her har berørt, maa blive behandlet i Udvalget og de omtalte Oplysninger tilstillet det. Jeg tror, at de vil være af ikke ringe Værdi for Sagens videre Gang.

E. Rasmussen: Som omtalt af det ærede Medlem fra Ribe (Brorsen) er Lovforslagets Titel en anden end de tidligere Loves, idet nemlig Ordet „større“ er udeladt foran „Landejendomme“. Endvidere er der indført en bestemt Størrelse for de Ejendomme, hvor man altid kan vente at faa Stempelbegunstigelse og Laan af Stats-Laanefonden ikke alene til Indkøb, men ogsaa i de Parceller, som oprettes. Hidtil har der været megen Usikkerhed med Hensyn til disse Laan, idet Udstykningsforeningerne ikke paa Forhaand kunde indrette deres Administration, da de først skulde have Laanet godkendt af Ministeriet. At dette voldte meget Besvær for det praktiske Arbejde, vil enhver kunne forstaa, og særlig da de, der har noget Kendskab til Udstykninger. Det er jo tidt saaledes, at Handelen skal afsluttes hurtigt, fordi Jorden ellers bliver solgt til andre. Særlig i de sidste Aaringer har der været stærk Rift om disse Ejendomme, idet mange private handlende er rejst omkring og har købt dem. Det er da om at gøre, at Udstykningsforeningen kan handle, saa snart der virkelig er en gunstig Lejlighed. Jeg vil derfor takke den højt-